

James T. Webb, e.a.

Vertaling en bewerking: Esther Roelfsema & Jenny Steggerda

Misdiagnose en dubbeldiagnose bij hoogbegaafdheid

Onderscheid en overlap met
bijkomende (psychische) problematiek

Inleiding

Voorwoord	3
Twee doelgroepen.....	3
Drie doelstellingen	3
Inleiding en doel.....	4
Meer kennis en inzicht in gedrag	4
Een betere wereld voor iedereen	4
Classificeren versus eenheidsworst	4
Gedrag	5
Volwassenen versus kinderen	5
Geen labels	6
Onnodig lijden door mis-, gemiste of dubbeldiagnoses	6

Voorwoord

Het boek 'Misdiagnose en dubbeldiagnose bij hoogbegaafdheid' gaf mij veel inzichten in het kijken naar en omgaan met hoogbegaafdheid bij mijzelf en andere volwassenen.

Zeven zeer ervaren en bekwame auteurs, allen professionals in de psychologie, psychiatrie en kindergeneeskunde delen hun twintigjarige ervaringen, onderzoek, kennis en theorie over verschillende componenten van hoogbegaafdheid.

Ik vind het zo'n ontzettend interessant boek, en ik ben mij ervan bewust dat niet iedereen een boek van achtenveertig euro kan kopen, dat ik besluit om mijn inzichten op te schrijven.

Twee doelgroepen

Het boek is geschreven voor twee doelgroepen. De eerste groep zijn de professionals in de gezondheidszorg en hulpverlening. De andere groep zijn de opvoeders van hoogbegaafde kinderen en hoogbegaafde volwassenen die niet in de gezondheidszorg of hulpverlening werken.

Onderwijsprofessionals lopen duidelijk voor qua ontwikkeling en definiëren en identificeren van hoogbegaafden.

Drie doelstellingen

1. Het doel van het delen van mijn inzichten uit dit boek is dat volwassenen zichzelf nog beter begrijpen en gaan accepteren waarom zij zich zo anders voelen.
2. Een ander doel is om kort en bondig op een makkelijk leesbare manier de essentie uit het boek te delen waardoor er meer in hoogbegaafdheid bij volwassenen geïnteresseerde mensen bereikt worden.
3. Omdat ik mijn uniciteit begrijp en daar in mijn leven goed mee weet om te gaan, wil ik een voorbeeldfunctie zijn voor hoogbegaafde volwassenen die dit minder ervaren. Doordat ik mijn hele leven al voldoende weet te voorzien in mijn educatieve en emotionele behoeften en een ondersteunende omgeving en relaties heb, heb ik zo goed als geen issues met mijn hoogbegaafdheid. Door te groeien in zelfbewustzijn blijf ik trouw aan mezelf, mijn eigen waarden, overtuigingen en gedrag. En door te weten wie ik ben, waar mijn sterke en minder sterke talenten liggen en doordat ik oprechte relaties met mensen aan kan gaan, groeit mijn zelfbewustzijn en blijf ik steeds vaker trouw aan mezelf. Dat zelfbewustzijn dat resulteert in een ontspannen leven, gun ik iedereen!

December 2020

Larinda Bok- van der Voet

Inleiding en doel

Meer kennis en inzicht in gedrag

Het boek 'Misdiagnose en dubbeldiagnose bij hoogbegaafdheid' helpt mij om vanuit een andere invalshoek dan datgene dat ik uit mijn opleiding en ervaring in de geriatrie en psychiatrie, talentontwikkeling en de positieve psychologie ken, te kijken naar gedrag.

Dit boek zet mij aan tot nadenken en geeft nog meer handvatten en inzichten in gedrag.

Door dit boek heb ik nog meer kennis, wat mij ook een verantwoordelijkheid geeft. Die verantwoordelijkheid wil ik oppakken en mijn kennis wil ik delen.

Ik besef me dat deze kennis ook kan leiden dat ik nog breder kijk dan collega's. Ik durf een tegengeluid te laten horen, met het risico om tegengesproken te worden of wijsneuzig gevonden te worden. Dat zij dan maar zo.

Ik kan de goede vragen te stellen en durf uit te komen voor wat ik weet, wie en wat ik kan. Daarnaast ga ik daar vol zelfvertrouwen voor staan en straal ik dat uit.

Een betere wereld voor iedereen

Ik geloof in een betere zorg, begeleiding, onderwijs voor iedereen, inclusief alle interessante mensen die niet passen binnen de gemiddelde norm, maar die we o zo nodig hebben voor een leukere en rechtvaardiger wereld.

Classificeren versus eenheidsworst

Hoogbegaafde mensen zijn mensen die afwijken. Dat is een behoorlijk boue uitspraak. Maar: afwijkende mensen fascineren ons. Daarom hebben boeken als Harry Potter en Divergent zoveel succes.

In het dagelijks leven hebben we de voorkeur voor overzichtelijkheid.

Als iemand afwijkt van onze norm, willen we dat graag benoemen zodat het past binnen ons wereld- en mensbeeld.

Classificeren kan echter ook noodzakelijk zijn voor een bepaalde diagnose. En om in aanmerking te komen voor een bepaalde behandeling, medicatie of vergoede zorg.

Gedrag

In de geriatrie, psychiatrie, talentontwikkeling en de positieve psychologie kijken we op een wetenschappelijke manier naar gedrag. Gedrag dat wijst op een stoornis, gedrag dat voorkomt uit (niet (h)erkende hoge intellectuele capaciteiten of uit een combinatie van die twee.

Het functioneren van een mens is te ingewikkeld om het helemaal te doorgronden. En hoe voorkomen we nu dat er een foute diagnose wordt gesteld? Hoezeer we ook proberen protocollair en wetenschappelijk te werken, verleden, ervaringen, overtuigingen, onze omgeving, capaciteiten en competenties, drijfveren en talenten, beïnvloeden ons gedrag.

Wanneer we al deze factoren meenemen in onze overwegingen en wat we zeggen, wat we diagnosticeren, komen we tot de beste zorg en begeleiding voor iedereen.

Volwassenen versus kinderen

Het boek 'Misdiagnose en dubbeldiagnose bij hoogbegaafdheid' spreekt over hoogbegaafde kinderen en volwassenen.

Hoogbegaafdheid ontwikkelt zich echter gedurende iemands hele leven.

Er is veel onderzoek gedaan naar hoogbegaafde kinderen, het lijkt of men dacht: "hoogbegaafdheid houdt op te bestaan of is niet van belang in het latere leven".ⁱ

Echter, wanneer hulpverleners met ouders over hun hoogbegaafde kinderen praten, ontstaat bij ouders het besef dat het niet alleen over hun kinderen, maar ook over henzelf gaat.

Omdat er meer kennis en ondersteuning voor kinderen dan volwassenen beschikbaar is, én omdat ik alleen met volwassenen werk, focus ik mij op volwassenen.

De gedeelten in het boek over kinderen en onderwijs neem ik niet mee. Waar het gedrag van kind en volwassene elkaar overlapt, deel ik mijn bevindingen en inzichten.

Op deze manier ontstaat er een vrij compleet beeld van mijn inzichten uit dit boek over hoogbegaafdheid bij volwassenen.

Geen labels

Ik ben allergisch voor het plakken van labels op mensen en hun gedrag. Stigmatiserende labels kunnen de eigenwaarde van mensen schaden en resulteren in een onnodige behandeling of medicatie die schadelijk is voor hen, hun families en de samenleving.

Hoogbegaafde volwassenen krijgen soms medicatie en/of behandeling aangeboden om hun manier van zijn te veranderen zodat ze zich acceptabeler gaan gedragen om maar binnen het systeem van de maatschappij, school, gezin, werk of omgeving te passen.

Met alle goede bedoelingen van dien, slaat men de plank mis en is de hoogbegaafde mens niet tevredener met zichzelf en zijn situatie.

Onnodig lijden door mis-, gemiste of dubbeldiagnoses

De auteurs van het boek 'Misdiagnose en dubbeldiagnose bij hoogbegaafdheid' komen op basis van onderzoek en hun ervaringen tot de conclusie dat veel intelligente mensen onnodig lijden vanwege een misdiagnose, een gemiste diagnose of een dubbeldiagnose.

Soms worden de persoonskenmerken van hoogbegaafdheid verkeerd geïnterpreteerd of toegeschreven. Andere keren verdoezelden de persoonskenmerken van hoogbegaafdheid klinische stoornissen.

En in weer andere situaties waren de diagnoses accuraat, maar werd de component hoogbegaafdheid niet opgenomen in het behandelplan.

ⁱ Fiedler, 2015